

Центрально-
український
національний
технічний
університет

Економічний
факультет

кафедра
аудиту, обліку та
оподаткування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра аудиту, обліку та оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Концепція внутрішнього контролю та аудиту: методологія, організація та перспективи розвитку
Викладач 	Тетяна ФОМІНА, Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування
Контактний тел.	+38(050) 661-55-07
E-mail:	fominatv@kntu.kr.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська Рік викладання – 2023/2024
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю

Пререквізити	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Концепція внутрішнього контролю та аудиту: методологія, організація та перспективи розвитку» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік», «Статистика та економетрика», «Аналіз господарської діяльності», «Внутрішній контроль», «Управлінський облік», «Аудит», «Організація і методика аудиту»
---------------------	--

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Концепція внутрішнього контролю та аудиту: методологія, організація та перспективи розвитку» є формування системи теоретичних та практичних знань щодо концептуальних підходів до формування системи внутрішнього контролю та аудиту на підприємствах різних організаційно-правових форм власності та оцінка їх ефективності і дієвості.

Предметом навчальної дисципліни «Концепція внутрішнього контролю та аудиту: методологія, організація та перспективи розвитку» охоплює теоретичні засади, основи методології та організації внутрішнього контролю та аудиту та прикладне їх застосування.

Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіння знаннями щодо теоретично-методологічних засад внутрішнього контролю на підприємствах різних галузей економіки України;
- розгляді системи внутрішнього контролю як невід'ємної складової системи управління підприємством та дослідженні її конфігурації;
- з'ясуванні місця та ролі внутрішнього аудиту у системі внутрішнього контролю;
- вирішенні розрахункових завдань та аналіз практичних ситуацій, які виникають у процесі господарської діяльності;
- визначення економічних ризиків суб'єктів господарювання, пов'язаних з правопорушеннями у сфері митного, податкового, трудового, валютного та іншого законодавства.
- ознайомлення із сучасними тенденціями розвитку внутрішнього контролю та аудиту в Україні та країнах-членах ОЕСР.

2. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни «Концепція внутрішнього контролю та аудиту: методологія, організація та перспективи розвитку» аспірант повинен

знати:

- теоретично-правові засади методології та організації внутрішнього контролю та аудиту в Україні;
- основні вимоги, які висуваються у сучасних умовах господарювання до системи внутрішнього контролю та аудиту;
- структуру та принципи побудови системи внутрішнього контролю та аудиту;
- основні типові методики здійснення внутрішнього контролю;
- особливості проведення перевірок службою внутрішнього аудиту основних циклів діяльності суб'єкта господарювання;
- структуру та зміст стандартів внутрішнього аудиту;

- способи, прийоми та процедури внутрішнього аудиту.

вміти:

- складати програми (методики) внутрішнього контролю у відповідності до обраних параметрів, об'єктів, суб'єктів контрольної діяльності;
 - складати документи, які регламентують діяльність служби внутрішнього контролю (Положення про службу внутрішнього контролю, Посадова інструкція внутрішнього контролера тощо);
 - розробляти детальні методики внутрішнього аудиту за кожними об'єктом обліку і контролю;
 - здійснювати перевірки згідно розроблених методик та приймати за ними відповідні рішення;
 - готувати та оформляти аргументовані, чіткі, логічні результати контрольної діяльності для подання на розгляд вищому керівництву щодо прийняття відповідних рішень;
 - готувати необхідні нормативні та інструктивні документи для використання їх у діяльності підприємства;
 - проводити консультаційні семінари, наради з проблемних питань законодавства.
- набути соціальних навичок (soft-skills):**
- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
 - небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку економічної культури.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотериторіальному національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічний підхід до формування концепції внутрішнього контролю підприємств

Тема 2. Концептуальні засади створення системи внутрішнього контролю підприємств

Тема 3. Методологічні засади внутрішнього контролю підприємств

Тема 4. Організаційні засади реалізації концепції внутрішнього контролю підприємств

Тема 5. Напрями розвитку концепції внутрішнього контролю діяльності підприємства

Тема 6. Концептуальні засади внутрішнього аудиту

Тема 7. Сучасна парадигма методології внутрішнього аудиту

Тема 8. Організація внутрішнього аудиту та її вдосконалення

Тема 9. Внутрішній контроль та аудит у країнах членах-ОЕСР

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Внутрішній контроль процесів матеріального забезпечення в системі управління підприємством : Монографія / Т.В. Фоміна, О.Б. Пугаченко ; за редакцією Г.М. Давидова. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 200 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/8152ac8d-7b9b-4b06-84d9-f53ebf01944a>
2. Гавриличенко Є.В. Методичні засади проведення внутрішнього аудиту матеріально-виробничих запасів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-43>
3. Кінзерська Н.В. Методичне забезпечення внутрішнього контролю зовнішньоекономічної діяльності підприємств торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-34>
4. Макаренко А.П., Левитська Д.Ю. Удосконалення обліку та внутрішнього аудиту розрахунків з дебіторами на торговельних підприємствах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 1. С. 30-38. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2021/7.pdf
5. Меліхова Т.О., Феофанов Л.К., Присяжнюк Д.В. Удосконалення організації та методики внутрішнього та зовнішнього контролю розрахунків з постачальниками. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 32-39. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.20.32
6. Меліхова Т.О., Левтерова Л.В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосп підприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 2. С. 10-17. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/2_2020/3.pdf
7. Михалків А.А., Косташ Т.В. Внутрішній контроль процесу господарювання: проблеми організації. *Економіка і держава*. 2020. № 1. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.1.61
8. Мулик Я.І. Методичні та організаційні підходи до системи внутрішнього контролю на підприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 17-18. С. 28-38. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.17-18.28
9. Попова Л.В. Внутрішній контроль страхових компаній в сучасних умовах розвитку. *Проблеми сучасних трансформацій у умовах розвитку*. 2021. № 2. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue2-2021-11>
10. Пугаченко О.Б., Зарудна Н.Я. Внутрішній контроль порядку відображення в обліку дебіторської заборгованості. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-73>
11. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Методичні підходи до внутрішнього контролю запасів. *KONZEPTUELLE GRUNDSÄTZE DES WIRTSCHAFTSWACHSTUMS BEI*

- DER GLOBALISIERUNG: Kollektive Monografie / herausgegeben vom Doktor Wirtschaftswissenschaften Professor W. Jatsenko. Verlag SWG imex GmbH Nürnberg, Deutschland, 2016. P. 208-218*
12. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Робочі документи внутрішнього контролю операцій з необоротними активами: прикладний аспект. *Інститут бухгалтерського обліку. Контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2016. № 3. С. 69-84. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/290>
 13. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Внутрішній контроль біологічних активів (підр. 4.2 розділу 4). *Стратегія економічного розвитку суб'єктів аграрної сфери: актуальні питання науки і практики: колективна монографія / За заг. ред. В.С. Лукача. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. С. 147-161. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10349>*
 14. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Внутрішній контроль капіталу у дооцінках (підр. 5.12. розділу 5). *Emergence of public development: financial and legal aspects : Collective monograph /Yu. Pasichnyk and etc.: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019. P. 520-529. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10120>
 15. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Документальне забезпечення внутрішнього контролю операцій з оборотними активами. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2020. № 4 (37). С. 236-250. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.4\(37\).236-250](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.4(37).236-250).
 16. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Документальне забезпечення внутрішнього контролю операцій з оборотними активами. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2020. № 4 (37). С. 236-250. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4\(37\)/24.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4(37)/24.pdf)
 17. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль окремих видів дебіторської заборгованості як пріоритетний напрям ефективного розвитку підприємницької діяльності (підр. 1.16 розділу 1). *Sozioökonomischen und rechtliche Faktoren der sozialen Entwicklung unter den Bedingungen der Globalisierung. Hrsg. von Doktor der Wirtschaftswissenschaften, Professor Yu.V. Pasichnyk kollektive^{SEP} Monografie in 2 Bänden*. Band 2. Shioda GmbH, Steyr, Österreich, 2018. S. 158-173. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10353>
 18. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль операцій із формування величини додаткового та резервного капіталу (підр. 5.7 розділу 5). *Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial, Legal and Sociological Aspects. Gutsalenko L., Liashenko V., Sukach O. and others: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]*. Austria, 2020. P. 275-286. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10347>
 19. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль порядку формування зареєстрованого (пайового) капіталу (підр. 5.1. розділу 5). *Stages of Formation and Development of the Economy of Independent Ukraine: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Yu. Pasichnyk]*. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2021. P. 355-364. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10833>
 20. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль розрахунків з бюджетом за податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 179. Дніпро: ПДАБА. 2022. С. 140-145. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/179-21>

21. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Тестування системи обліку та внутрішнього контролю операцій з необоротними активами. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки.* 2021. № 6 (39). С. 186-197. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/11936>
22. Fomina T. & Puhachenko O. (2019) Classification of internal control: evolution, current state and problems of development. *Innovative economics and management.* Volume 6. № 2. P. 62-71 URL: https://nier.ge/images/olga_pugachenko.pdf
23. Henk O. (2020) Internal control through the lens of institutional work: a systematic literature review. *Journal of Management Control.* 31. P. 239-273. URL: <https://doi.org/10.1007/s00187-020-00301-4>.
24. Puhachenko Olha & Fomina Tetiana (2019) Method of control: evolution, modern interpretation and the connection with the concept of «method of internal control». *Innovative economics and management.* Volume 6. № 1. P. 79-88. URL: https://nier.ge/images/olga_pugachenko.pdf
25. Svitlana Viter, Olga Dmytrenko, Olena Yarmoliuk, Tetiana Fomina, Olha Puhachenko (2021) Audit in Developing Countries: the Case of Eastern Europe. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research.* Volume 11, Issue 2, Special Issue XXII., P. 182-186 URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110222/papers/A_33.pdf

Розглянуто і схвалено на засідання кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Протокол №1 від «28» серпня 2023 року